

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel

X. aastakäik.

Reedel, 22. veebruaril 1929. a.

X. aastakäik

V.-s. Sport seitsmendat korda jääpallimeister.

Võitis finaalis kaotusliku esimese poolaja järel Hokiklubi 4:2.

Foto H. Mikas.

Jääpalli meistermeeskond v.-s. Sport. Seisavad vasakult: Seegner, Silberg, Paal, Saulmann, Laurberg, Tipner, Idlane, Rio, Uuetoa, Aun ja Karm.

Mängud jääpallimeistri tiitlile on meil vanemaid esivõistlusi ja, võib öelda, on koguni vanemad kui Eesti. Talispordiliidu ametlikkudest andmetest selgub, et meil esimesed jääpalli esivõistlused peeti juba 1916. a.

Pühapäeval peeti järjekorralt Eesti jääpalli esivõistluste 12. finaali. Senisel 11-nel finaali võitis 1916., 17. ja 18. aastal tiitli Kalev, 1919. a. esivõistlusi ei peetud ja siis tuli 1920.—24. a. v.-s. Spordi viie aasta pikkune triumf. 1925. a. ei olnud „suvised“ talve tõttu jälle esivõistlusi, 1926. a. tuli Kalev neljandat korda meistriks, 1927. a. Hokiklubi esimest korda, 1928. a. Sport ja nüüd, 17. veebr., v.-s. Sport seitsmendat korda.

V.-s. Spordi meeskonda tuleb kõigiti teenitult pidada meie parimaks jääpalli alal. Mehed käivad hoolsalt treeningul, mida hästi võis märgata just tänavuse pakase ajal. Teiste meeskondade mängijaid ei olnud palju väljal näha, kuid Sport selle vastu treeneeris ikka mängijate täie arvu juures. Meestel olid kõrvad külma vastu erilisel „sisse pakitud“ ja H. Paal, kes on Spordi jääpalli meeskonna „tüürimees“, õpetas

meestele ikka midagi uut juure ja katsetas mitmesuguseid mänguviise.

Mänguvõimelt on Sport ühtlasem ja klassikindlam meeskond kui Hokiklubi ja Kalev. Spordi sinisärkidest on 9 meest mänginud rahvusmeeskonnas ja see kvalifikatsioon ilmutab hästi nende mänguvõimet. Spordi meeskonna kaitsekolmikut ei ole laita, kuid veel parem liin on sinistel nende poolkaitse. Paal, katmatu pea ja kindlasti kõige parem, on poolkaitse esimene. Ei saa öelda, et pealinna ühegi teise naabermeeskonna tsentrhalf oleks võimetelt võrdne Paalile. Tal on kiirust, kepikäsitust, lööki ja kombinatsiooni, mille kõige juure seltsib meisterlik rutiin. Pealetungil tundub ta vastase väravavahile karutavamana kui mõni forward. Paal on kõigiti meie tublimaid jääpallitüüpe ja võiks põhjendatult öelda, et ta jääpallis on meil väljapaistvam kui jalgpallis, milles tal on ju ka teatavasti sáraga nimi. Vh. Rio on tänavuse hooaja üllatus, kuid tuleb loota, et kiituse viiruk poissi ei lõdvesta. Finaalil Rio Hokiklubi tiiva Triumfsprantsmanni vastu kõige edukam just ei olnud. Riost jäi finaalil „suursündmuseks“ meelde, et

ta oudi väljalöögil palliga purustas ühe jäävälja elektrilampidest. Spordi ph. on Saulmann, kes vanapõlve jääpallimees. Ta kulminatsiooniaeg on mõistetavalt möödas, sest inimene ei ole ju igavesti kõige noorem, kuid oma muude teenete tõttu suudab ta sel hooajal püsida sinisärkide poolkaitsjana. Spordi edurivi tugevam tiib on parempoolne, kus Seegner ja Silberg. Viimane on edurivi paremaid tehnikamehi, kuid energialt ja jõult on ta Tipnerist ja Seegnerist järel. Siiski on ta hästi sobiv ühendusliin kahe säärase „puristaja“ vahele, nagu Tipner ja Seegner. Vaksaktiib on keskpärasem ja vä. koguni nõrgavõitu.

Sport ilmus väljale oma tiitlit kaitsma järgmise koosseisuga: Laurberg; Karm — Idlane; Saulmann — Paal — Rio; Seegner — Silberg — Tipner — Uuetoa — Aun. Meestel enamikus peas villased „topsumütsid“, nagu paljud tädid neid kannavad. (Vast on sobivam jääpalli peakate siiski n. n. „sonimüts“, nagu seda kannavad Kanada ja paljude teiste hokimehed).

Kui Hokiklubi 1927. a. võitis meistritiitli, koosnes ta meeskond tervelt realgümnaasiumist

Suusavõistluste muljeid Rakverest.

Tahaksin siinkohal Rakvere võistlustest ainult puhtsuusatamistehnilisest seisukohast rääkida.

Loomulikult olid soomlased võistluste huvi keskpunktiks, ja õigusega, sest võime Soome suusaspordi kui meist palju eesolevale, vaadata.

Väikesed, jassakad soomlased näitasid ehtsuset, vastupidavat, jõuküllast suusataja tüüpi. Need soomlased esitasid moodsat suusatamist, milleks on murdmäe suusatamine. Nad ühendasid puht madal- ehk pikamaa sõidu mäesuusatamisega üheks orgaaniliseks tervikuks. See on see ideaalseim ja modernim, kõige otstarbekohasem ja huvitavam meie aja sõiduvõis. Nad olid üheosavad lausikul kui künkal, viimasest allalastes kui ülesminnes. Neid ei takistanud ei puud, ei põdsad, ei kraavid, ei künkad. Igalt poolt liuglesid nad ühesuguse kiiruse ja osavusega samuti kui lausikulgi. Neil polnud vahet ei lausiku ega künka vahel.

Tasase mäe sõidus domineeris soomlastel ainult tasakätk, s. t. käte ja ülakeha töö. Iga 3—4 tõuke järele poetus sekka küll ka suusatõukeid, mis pidi hoo kahanemisel kiirust juure andma. Tõukeid nimelt ühe jalaga, mis olid kiired ja lühidavõitu. Lühikesed kepid, allapoole õlga, haarasid pikalt ette ja surusid tõukes võimalikult taha välja, mis pikendas hoogu. Kuid tõukeid olid ikkagi nii jõurikkad ja kiired, et soomlased tõukasid sel ajal kaks korda kui meie suusatajad üks kord. On ju selge, et kaks tõuet ühe ajajätkuse peale võimaldavad kindlasti kiiremat edasiliikumist kui sama aja kestes üks. Siit järgneb, et meie suusatajate kepid on pikad, mis ei võimalda keppide nii ütelda „kaenla alt“ läbi viimist ja üldse nendega talitamist. Samuti kehaseisus on soomlased alati teatavas küürasendis, mitte kunagi täiesti püsti, sest täiesti püsti olekust kere etteviimine kaugele üle tasakaalu võtab liiga palju aega. Samuti püstseisu tagasitoomine. Ja tasakaaluga, õieti raskuspunktiga, mängimine oli üks nende suurtest trumpidest. Iga tõuke aegu natuke varvastele tõustes tõuseb ju raskuspunkt 5 sm võrra ülespoole ja sealt ette minnes keharaskusega saabub keha ettelangetemisel suur abi käte tööle. Need kaks faktorit näisidki soomlaste suusatehnikas domineerivad olevat. Muidugi on selge, et kogu suusamise üks liigutus peab täiesti oma mitmekesisuses kokku sulanud olema. Ja seda oli soomlastel täiesti. Ei võinud fikseerida ei keha, ei jala, ei käte töös ühtegi nurgelikust, kõik sündis voolavalt ja kooskõlastatult. See võimaldab muidugi pika aastate töö järele, kus inimene lapsest saadik oma „tööriista“ juures on seisnud.

Mäest laskmisel ja üleminekul olid Soome pojad suured kunstnikud. Teame ju, et põhjamaal viimasel ajal erilise menuga suusatatakse murdmäed, millises suusatamises on tarvis osata täielikult mägisuusatamist. Ja seda nad oskasid.

Kujutage ette, kui teie igast künkast alla-

tulekul, nagu neid Rakvere 25 km suusatamisel palju oli, peate kukkuma, siis on loomulik suur aja kaotus. Ja sellest pahest ei pääsenud pea ükski meie suusataja. Eriti lõbus ja ühtlasi kurb oli vaadata, kuidas meie võistlejad finiši juures olid künkakesest alla tulles saltosid tegid. Seal kaotati aega ja murti suuski. Künka otsas jääb meie suusataja esmalt vaatama, kuidas ja kust nüüd õieti alla lasta. Soomlane laseb hurraa peale igalt poolt alla, ta on täielik künkasõidu pere-mees.

Toon näiteid. Leitnant Parek sattus finiši künkal 6—7 kukerpallitava mehe peale. Tal olid Siukola sidemega suusad kõvasti saabaste küljes, mis sõna kuulasisid. Ta oli kehalse kasvatuse instituudi Pühajärve kursustel kenakesti künkast alla laskma ja üles minema õppinud. Nii ta mõõduski õnnelikult nendest 6—7 uperdavast mehest ja jõudis enne neid finiši. Ainult üldtreeningu ütles ta nõrga olema. Meister leitnant Verbom kahjatses väga, et ta Pühajärvel olles nii vähe tähelepanu pühendas künka sõidukunsti õppimisele. Ja seda nüüd õigusega, sest murdmäesõidul peab oskama künkast sõita.

Meie suusatajad tarvitavad peaaegu ainult ninarihm, mille tõttu suusad sugugi sõna ei kuulu. Soomlased tarvitavad aga ainult Siukola või Bergendahli sidemeid, mitte ühelgi polnud ninarihm. Huitfeldi sidemed on meie oludele natuke tõntsivad ja kanged, sest meie väike kungasmaastik ei tarvitse nii stabiilseid sidemeid, nagu seda oleks Huitfeldid Alpidel jaoks. Isegi põhjamaad tarvitavad ainult ülalnimetat. kahte sidet. Meie oludele on täiesti vastuvõetav Siukola side. Seda ütlesid ka soomlased, kuna meil on kergem maastik kui neil.

Oleks patt, kui meie suusatajad lohistavad veel müüdist peale vedada ainult ninarihmaga suuski. Siin ei õpi suusataja kunagi osavust. Ja oma jõudu ostarbekohaselt ära kasutada ei saa muidu, kui inimene pole osav. Hea suusataja loovad ka head sidemed ja veel muudki tõsiasjad.

Järeldused: peame hakkama kiiret korras propageerima ja õpetama künkasuusatamist. Selleks on võimalusi enam-vähem igal pool. Ühes sellega paralleelselt peab käima puht lausikmaa suusatusoskuse õppimine. Seni oleme ainult õppinud viimast. Tarvitusele võtta Siukola side, eriti sõjaväes. Ta on lihtne ja kerge, seob hästi suuski saapa külge, ka harilikku saapa külge. Kerged ja meie maastikule kohased murdmaasuusad ei tarvis tarvitusele võtta, nagu seda olid soomlastelgi. Õppida ostarbekohast ja õiget suusamäärimist. Soome ja Rootsi määrded ümmargustes topsides on väga häid. Õpime osavust, mille järele meil kõige suurem tarvidus. Kasvatame häid spordioõpetajaid, kes meil oskavad asja üldseisukohalt ja objektiivselt, eriti maal, vaadelda ja käsitada. Eks jõua meiega siis aastate järele edupoole ja vennasrahvale ligemale.

A. Kalamees.

Eesti raskejõustiku algaegadelt

T. Viedemanni mälestusest.

A. Andruskievitš sündis 23. veebruaril 1872. a. Ta isa oli poolakas, ema eestlane. Noorena oli ta õige nõrga kehahitusega. 17-aastasena sai ta vaimustatud Bösbergi atleedivõimetest ja astus tema õpilaseks. Peagi hakkas ta ennast spetsialiseerima mitmesuguste tõstetrikide peale.

Kolmeaastase harjutamise järele sõitis Andruskievitš Peterburi, et demonstreerida dr. Krajevskile oma võimeid. Tagasi sõitis ta 10 diplomiga ja hulga kuulsaate jõumeeste piltidega. Dr. Krajevski diplomidega julgustatud sammus ta Tallinnas kubernerit lossi, et nõutada luba raskejõustiku klubi asutamiseks, mis talle ka anti.

1899. a. käis ta dr. Krajevski ees sooritamas veel mõningaid küpsuskatseid ja sai selle poolt tunnistuse ka oma pedagoogiliste teadmiste kinnituseks.

Nüüd läks klubis või jõustiku koolis Linda aidas harjutamine lahti. Kolm korda nädalas, kella 8-st kella 11-ni, harjutati kütmata, külmas aidas. Peale ukse

ei olnud seal ka mingit avastust valguse saamiseks. Andruskievitš harjutas ise ja õpetas teisi. Erilise kuulsuse omandas ta just õpetajana. Ta tegi kaastööd ka Saksa spordilehtedele, kus ta kirjutused leidsid suurt tähelepanu.

1905. aastal lahkus ta ühes oma naisõpilase Marie Loorbergiga Tallinnast, et valida jõustikku elukutseks. Mõõda tsirkusi rändasid nad siis koos hulga aastaid kuni Marie Loorberg suri ja Andruskievitš langes raskest haigusest tabatuna haigevoodisse, kõigist unustatuna, kõigist mahajäetuna. Praegugi võitleb ta äärmises viletsuses surmaga, kannatades kõige suuremat puudust.

Peale Andruskievitšit lahkumist Tallinnast võttis raskejõustiku grupi juhtimise enese peale O. Uibo. Maneesi tänavalt koliti Karu tänavale nr. 8, kus üüriti kaks tuba 8-rublalise üüriga kuus. Seal ei püsitud aga kaua ja koliti üle Lootuse seltsimajja Gonsiori tän. 4, kus asub praegu spordiselts Kalev.

Ed. Möllerson'i

raudvoodi- ja traatvõrgu tehas.

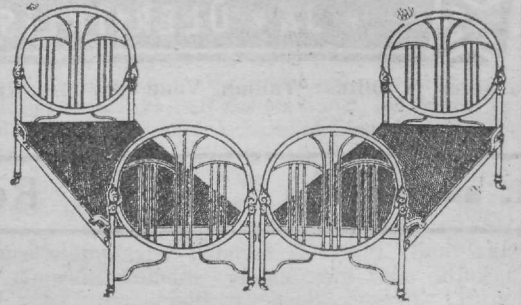
Tallinn,

Kopli t. 10.

Kõnetr. 26-70.

Soovib oma tehases valmistatud kuulsaid raud-

ovaal- ja teisi voodeid.

Peale selle valmistatakse

traatvõrke

murutõnise väljade, rohuaedade jaoks ja igasugu muuks otstarbeks.

Lootuses töötati nim. seltsi osakonnana. Kui suurvürst Konstantin Konstantinovitš käis Tallinnas, said Lootuse sportlased oma esinemise eest temalt kiita. Paremad maadlejad olid siis L. Uibo, Erdmann, Turgan, (Kalaschnikov, Puks, Kallipera, Aruküla (vanem), Kanastik ja teised. Tõstjatest oli väljapaistvam O. Uibo, kes tõukas kahe käega 8 puuda 30 naela ja ühe käega 6 puuda 30 naela. Kureniht tõukas kahega 7 pd. 30 n. ja Raudvere 7 pd. 25 n. Lootuses harjutati seltsi näitelaval senikaua, kui tuli selle hävitas. Tules hävines ka kogu klubi varandus, mis peajaslikult koosnes kirjavahetusest, pildikogudest jne. Pildikogu peeti Lootuses dr. Krajevski kogu järele kõige täielikumaks Venemaal. Tulest suutsid atleedid päästa ainult oma malmkuulid ja kangid.

Kui Lootuse seltsile valiti uus juhatus, sattusid raskesportlased sellega tülli ja selts kihutas need oma ruumidest välja. Osakond likvideeriti 1913. aastal. Kangid ja pommid jäid seltsi vedelema kuni 1917. aastani, mil enamlased võtsid seltsi üle ja vedasid pommid Brokusmäel avatud punasesse jõustikuklubisse. Hiljem sattusid need Kaarli tän. nr. 3 võimlasse ja sealt Tartu maanteele Sõdurite Kodusse. Seal on nad vist praegugi.

Praeguseks täiesti väärtusetuks muutunud vanaraud ei sobi enam hästi noortele harjutajatele, kuna tehnika on vahepeal täiendanud suurel määral tõsteabinõusid. Need pommid püsivad aga kangekena, puistena ja kohmetutena. Kuid omeltigi on need osa Eesti kuulsusrikkast Eesti raskejõustiku ajaloo, millega praegused päevad ja saavutused ei kannata mõõta.

Valus on vanal raskeatleedil vaadata, kui hävinevad esemed, mille iga raasuke võiks kõneleeda suurte meeste pingutus- test ja kuulsusunistustest. Neid on hoidnud oma käes Lurich ja Hackenschmidt ja nad vääriskid kohta Eesti spordimuuseumis, kui seesugune kord saaks teoks.

Suusapäevad Rakveres.

25 km A. Veborn 1.39.52.

Eesti suusapäevad Rakveres kujunesid suurejoonelisemaks kui arvata oli. Selleks mõjus kaasa laiaulatuslik kava ja vennasrahva soomlaste osavõtt esmakordselt Eesti suusavõistlustest. Suusavõistlused kestsid 4 päeva, 14.—17. veebr.

Esimene päev üllatustega.

Kavas oli kaitseväge 10 km eri-, A ja B klassile. Soodsa lume ja 10° külma juures näidati üldiselt häid tagajärgi. B kl.: 1. Harpe 47.51; 2. Raids 48.53; 3. Küttis 49.15; 4. Andresson 49.31; 5. Sikka 49.48; 6. Ratassepp 50.30; 7. Ilmveier 50.55; 8. Noorhani 51.19; 9. Heschel 51.31; 10. Krevald 51.20.

A klass: 1. Jõgi 43.57; 2. Treinberg 45.29; 3. Iila 46.20; 4. Talpak 48.15; 5. Schmitte 49.29; 6. Parek 49.34; 7. Kiideman 49.40; 8. Kell 49.43; 9. Siinor 49.50; 10. Sipp 50.00. Eriklassis on üllatuseks Veborni saavutus 40.41 (uus kaitseväge rekord); 2. Tachella 42.58; 3. Mõttus 43.08; 4. Kingsepp 44.18; 5. Rammus 44.37; 6. Lest 45.17; 7. Talpak 46.00; 8. Tomp 47.30; 9. Kask 47.58; 10. Petrov 48.05. Juba esimese päeva heitlused näitasid, kui palju on arenenud suusasport kaitseväes. 33 meest katsid 10 km alla 50 minutit. Eriklassi 10-ne keskmine aeg on 45.03. Tapal möödunud aastal oli vastav tagajärg 46.07.

Teine päev.

Ilmastiku olud endised. Kavas piirivalve ja politsei 5 km ühes klassis. Mõlema organisatsiooni sportlaste saavutused on klass kõrgemad eelmise aastatega võrreldes. Uued rekordid püstitati nähtava vaevata. Piirivalve 5 km võidab Eiber 19.53 (uus rekord); 2. Traksin 20.31; 3. Tiikman 21.29; 4. Blumberg. Politseinikkudest on esimene Kask rekordajaga 21.56,5; 2. Teearu 22.29; 3. Villo; 4. Laupman; 5. Laurson; 6. Tiku. Öhtupoolikul jätkus kaitseväge 12 km patrull suusatamine. Osa võttis 11 meeskonda, väljudes stardist 5. minutiliste vaheaegadega. 1. 1. jalgväe rügemendi patrull (lt. Puusepp, vao. Kingissepp, rms. Freschel ja rms Ilmveier) 60.52; 2. Sõjakooli 2. meeskond (n.-lt. Pliesnik, kdt. Lossman, aspirandid Ratassepp ja Peterson) 63.55; 3. Sõjakooli 1. meeskond (n.-lt. Nõmmik, kdt. Tomp, aspirandid Raudson ja Andresson) 64.09. 4. Ratsarügemendi 2. meeskond 65.11 5. Rakvere üksiku jalgväe pataljoni meeskond 67.55; 6. ratsaväerügemendi 1. meeskond 69.50. Sõjaväe patrulljooks on raske. Jooksu takistab sõduri riietus ja kaasas olev relvastus. Rakvere maastik jooksuteel ei olnud kõige parem, seepärast ei ületatud eelmise aasta tagajärgi.

Kolmas päev.

on juba laiaulatuslikum eelmistest. Kaitseliidu kava õige suur, jagatud mitmesse klassi. Osa võtavad ka vahepeal Rakverre jõudnud kaitselehtlastest soomlased. Taevataat on aga vali kaitseliidu võistluste vastu, kingib külma ilma: 17 pügalat alla nulli. Vaatamata külmale, on täpselt kell 9 võistlejad ja suur hulk publikut kohal Vallimäe taga. Esimene number on 10 km soomlaste osavõtul. Viimased näitavad märksa paremaid aegu kui meie malevlased. 1. V. Väänänen 37.57; 2. O. Pullola 38.07; 3. Kasper 38.19; 4. Åberg 38.36. Kaitseliitlaste tagajärjed samal maal: 1. Andresson 43.15; 2. Niilov 44.01; 3. Koovit 47.16; 4. Lille 48.19; 5. Verder 48.54 ja 6. Papa 49.11. Järgneb 1 km noortele. Kindlaks võitjaks peetakse noort ingerlast Reijot. Tal äpardub ja ei pääse üldse kohale. Tugeva ülekaaluga 22-st võistlejast võidab narvalane Niilov ajaga 4.05 (kaitseliidu norm); 2. Lepp 4.16; 3. Stiin 4.21; 4. Roos 4.22; 5. võitja vend Niilov 4.27 ja 6. Taevere 4.39. Noored olid innukalt asja juures ja soomlasedki tähendasid, et neist võrsuvad Eesti suusameistrid. B kl. 5 km startis 52 meest. Võidab Siirak, Viru malevast, 21.56 (uus kaitseliidu rekord). Temast töötab saada kõige toekam Th. Andressoni jünger. 2. Hirš 32.21; 3. Dunkel 22.25; 4. Otter 23.44; 5. Asi 23.50; 6. Ams 23.56. Üldiselt on B-klassi saavutused väga head. Ka siit võib võrsuda tugevamaid talisportlasi. Vanade klassis võistles 9 meest. Vanaks arvatakse seda, kes üle 35. aasta. Tagajärjed keskpärased. Pea kõigil puudus suurem oskus. 1. Olavi 25.14; 2. Steinberg 26.11; 3. Sork 22.28; 4. Reiman 28.45; 5. Pajus 28.56; 6. Huuk 29.46.

Eesti parim 25 km suusataja A. Veborn.

Kell 1 päeval jätkus kaitseliidu 10 km patrullsuusatamine ühes märgilaskmisega. Esimene Viru malev (Verder, Kaber, Räästas). Tabavusi kümme, lõplik aeg 51.56, milline tagajärg üle 5 minuti parem möödunud aasta saavutusest. 2. Narva malev (Otter, Fr. ja R. Niilovid), tabavusi 4; aeg 56.23; 3. Sakala malev (Koovit, Matt, Kirsch) tabavusi 5; aeg 64.51; neljas Tartu malev, viies Tallinn, kuues Petseri.

Võistluste viimane päev.

Juba hommikul vara on teatavat elevust märgata väikeses Rakveres, kuna harilikult on surmavaikus pühapäeva hommikuti. Igal pool tänavatel liikumas inimesi suuskadega. Kesklinn on lipu ehtes. Lehvivad Soome ja Eesti lipud. Ka hea ilm tõstab tuju. Aegsasti koguneb arvukas rühm pealtvaatajaid 3 km kaitseliidu suusatamist jälgima. Kõrged külalised sõjaminister M. Juhkamiga eesotsas on kohal. Võistlejad vanad ja noored. Vanade klassis esimene Olavi 14.54; 2. Steinberg 15.07; 3. Sork 15.44; 4. Pajus 16.03; 5. Huuk 17.02; 6. Pajus 17.12. Noortest võidab Fr. Niilov 12.22; 2. Stiin 12.56; 3. Korbi 13.07; 4. Taevere 13.12; 5. M. Niilov ja kuues oodatud võitja Reijo 13.37.

Suusahüpped Tõrma-Kõrgemäel.

Huvi suusahüpete vastu oli ju mõnda aega. Maastik Rakverest lõuna poole on mägisem. Üks kõrgematest ja linnale lähedamatest kuppitest on Tõrma-Kõrgemägi. Siin asubki Rakvere suusahüppe mägi. Tund aega enne hüpete algust hakkas publikut voolama hulgana Kõrgemäele. Soomlane Nykänen oli aegsasti kohal. Tasandas mäe ja andis mäe kohta mitmeid näpunäiteid. Saabuvad oma mehed Lille ja Harpe, ja hiljem soomlane Kuvaja. Oodatud silmapilk on

käes. Hüppemägi ülalt alla kahelt poolt piiratud inimtüüriaga. Pealtvaatajaid arvati üle 1500. Soomlane Nykänen võtab terve mäe pikkuselt hoogu. Lendab siis liblikana õhus 30 meetrit, maandub ja sõidab hiiglahool läbi publikust moodustatud tänava. Kõik on sündinud nagu iseenesest, kuid valmistus on suur. Publik juubeldab. Järgneb Lille umbes 15 meetrilise hüppega. Siis Harpe ja paar uut väljaspoolt Rakveret. Vahepeal hüppab soomlane Kuvaja ligi 25 m. Eelviimasel hüppel jõuab Nykänen tagajärjeni 31. m. Hüpe ei õnnestu. Ta kukub. Kaugus on siiski saavutus, mida varem pole näinud Eesti pind. Aegapidi lahkub inimtüür Kõrgemäelt. Kõikjal kõneaineks hüppamised.

25 km suusatamine soomlaste osavõtul.

Alguseks oli kogunud starti ja finiši 3000 pealtvaatajat. Vaatamata külmale püsis inim-mass mitu tundi paigal võistlusi jälgides. Võistlus oli ka vaatamisväärne. Kell 2 päeval asus starti 160 meest, moodustades poolkaare lagedal väljal. Revolvri paugu järele lagunes meesterida. Vedama asusid soomlased, järel kärke-mad eestlased. Võistlustee läks üle Hiimäe, läbi Karitsa, Mäetaguse, Palermo lageda ja Tammiku kaudu tagasi starti. Umbes ¼ tunni järel olid soomlased tagasi stardis, pool maad seega läbi. Neile järgnevad meie paremad: Veborn, Mõttus, Lest, Niilov, Andresson j. t. Rahvahulk tervitas võistlejaid tormiliste kiiduvõistlustega. Peale selle kui viimased eestlased stardi kohalt esimest korda läbisõitsid, jõudsid kohale esimesed sõitjad. Esimestena sõitsid finišist läbi üksteise käe alt kinni hoides Soome kaitseliitlased Väänänen, Kasper ja Åberg, aeg 1 t. 30 min. 15 sek. Saavutus, mida meil pole enne nähtud. Varsti järgnesid Karhunen, Nykänen ja teised soomlased. Esimestest 9 min. hiljem läbib stardi Veborn. Tema aeg on meie

Momente jääpalli finaalist. Vasakul moment Hokiklubi värava esisel, paremal P. Freiberg lööb võistluse esimese värava.

Finaali film.

1. lhk. järg.

pärit olevatest poistest. Nüüd oli selles 10 realkooli poissi (nüüd küll enamikus õigemini „vilistlasi“) ja 11-ndaks „võõrana“ Ellmann, seda Ree (†) asemel. Koosseis: Gerretz; Pinkovski — Sauer; Kleinberg — Tomingas — Niiman; Triumpf — Sprantsmann — Ellmann — Freiberg — Sostar.

Kaptenina pigistavad kätt P. Freiberg ja H. Paal ning V. Rõks, Kalevi, puhub vile. Üle 10-kraadilise külma tõttu ei ole pealtvaatajaid sadasid, kui Ellmann ja Freiberg lasevad mööda esimesed võimalused ja Spordi poolt sama teeb Tipner. Hokiklubi pressib kurjalt ja ei näi hoolivat Spordist kui kuulsast meeskonnast. Vee- randtunni järel teeb vs. P. Freiberg kiire läbi- murde tulemusena 1:0. Edasi purustab Rio lam- bi ja Sport saavutab kaks kornerit, kuni Frei- berg söötab pä-le ja see Sprantsmannile, kes 32. min. lööb 2:0. Hokiklubi edu võtab sellega kindlana ilme. Arvestatakse juba üllatusliku lõpuga. Poolajaks saavutab Sport siiski õnneli- kult 2:1. 37. min. on th. Tomingal viga, mille eest antakse vabalööök. Selle toimetab 20 m-lt hästi Paal. Lööök läks sisse Elmanni käest, kes tahtis palli pidada. Nurgalöööke on Spordi heaks 3:1. Teisel poolajal tahab Hokiklubi juhtimist edasi käes hoida. Sellega ei tulda aga toime. Meestel näib puuduvat kindel taktika: ei teata, kas edasi peale tungida, või saavutatud edu kaitsta. Ollakse nagu kahevahel ja end ilmu- tama hakkab ka väsimus. Võistlusel tahetakse võita, kuid selleks on käidud vähe treeningul ja puudub 90-ne minutiliseks sõiduks tarvilik täis- aur. Sport saavutab jälle järjestikku 2 korne- rit, kuni 11. min. tuleb viik. Seegneri söödust tegi selle poolkõrge palliga Tipner. See värav oli võistluse toredam. Nüüd näib Hokiklubi juba murdununa. 24. min. teeb vs. Uuetoa 20 m löögi, mis vb. Saueri kepist põrgates läheb võr- ku — 3:2. 37. min. järgneb Tipnerilt 4:2 ja asi on otsustatud. Nurgalöööke Spordi heaks kokku 7:2.

Hokiklubi parem osa oli kaitsekolmik, kus Gerretz püüdis mitu rasket palli ja Pinkovski oli tublilt löögikindel. Kaitsjatest parem kogu väl- ja nelja kaitsja kohta oli siiski Sauer, seda eriti esimesel poolajal. Hea platseerimise juures oli löök tal haruldaselt kindel, seda võrdlemisi ka õhulööökide kohta. Seegnerit ei lasknud Sauer kuigi palju „hingata“. Poolkaitse ainsam korra- lik oli th. Tomingas. Küljehalfid Kleinberg, Niiman ja Märka (viimane tuli esimesel poolajal Niimani asemele) olid mitmetpidi puudulikud. Edurivi hoogsam oli Freiberg, ja siis paremtiib. Ellmannil on jääpallimehena vähe kiirust ja lööki, kuna vä. Sostar oli algaja.

Võistlust juhtis V. Rõks, kuid ei saa öelda, et jääpalli juhtimine hooaja kestes meil on palju paremaks läinud.

Kalev B reservmeeskondade meister.

Jääpalli finaali reservmeeskondade meistri tiitlile peeti palvapäeval Kalevi väljal. Ilm oli tore, lähedane St. Moritzi omale ja pealtvaata- jaid selle tõttu ka tihedalt.

Võistlesid E. Elmanni, Hokiklubi, juhtimisel Kalev B ja Sport B. Teisi osavõtjaid reserv- meeskondade võistlusest ei olnud. Kalev esitas koosseisu: V. Lõvi; Tomberg — Nelisnoi; Pipe- ral (kapt.) — Rõks — Matiisen; Treumuth — Gerassimov — Ostrat — Luha — Riiberg. Selles nimestikus on mitu A klassi kvalifikatsiooniga meest, kes aga A kl. esivõistlustest osa ei võtnud ja selle tõttu olid õigustatud mängima reserv- meeskonnas.

Esimesel poolajal oli kerge ülekaal Spordi päralt. Paarikümne minuti järel teeb Spordi ps. 20 m-lt poolkõrge palliga 1:0. Seisu. viigistas Luha. Pisut hiljem järgnes sellele „vahekohtu-

nikkude skandaal“. Nimelt läksid th. Rõksi (rahvusvaheline vahekohtunik) ja võistluse juhi E. Ellmanni vaated vabalöögi toimetamise viisi kohta lahku. Rõks pidas end küll targemaks, kuid tal tuli alistuda võistluse tegelikule pere- mehele Ellmannile ja väljalt 5 minutiks lahkuda.

Teisel poolajal kestis heitlus tulemuseta, kuni lõpuveerandaja alul Gerassimov trahvilöögi järel tegi 2:1 Kalevi heaks. Peatselt tuli 3:1 ja siis tegi Sport karistuslöögist 3:2. Värav oli kõrvaltvaatajale küll küsitav, kuid see andis Spordile määratu viigistamise ja võitmise hoo. Ergutuskära saatel tungis Sport ägedalt peale ja surus Kalevi mehed värava ette kokku kui karpil. Kalevi väravavahil oli sel ajajärgul roh- kelt tööd, mille sooritas õnnestunult. Läbitungil õnnestus Kalevil 4:2 ja aeg oli ka läbi. Selle võiduga tuli Kalev B võitjaks nagu läinud- aastalgi, mil võidu suhe Kalevi heaks oli 5:2.

Saksl. Köchermanni sisemaailma- rekord kaugushüppes.

Saksa kaugushüppe meister Köcher- mann hüppas sisevõistlustel Saksas 7,45 m, mis on uus sisevõistluste maailmarekord. Senine Saksa sisevõistl. rekord oli 1926. a. Schuhmachi saavutus 7,11 m ja maailmarekord ameerikl. Mac Lean'i 1909. a. hüpe 7,41 m. Samadel võist- lustel hüppasid Grudnik ja Schmücker vastavalt 6,91 ja 6,82 m. Kõrgushüppes oli 3 meest üle 1,80 m.

Peltzeri revansch.

Breslau sisevõistluste põletispunktiks oli dr. Peltzeri ja Saksa turniliidu mehe Wichmanni uus kohtamine 1000 meetril. Esimesel kohtamisel oli Peltzer kaotaja. Nüüd juhtis Wichmann kuni viimase 40 meetrini, mil algas äge lõpuvõistlus. 6 m enne finišit õnnestus Peltzeril võimsa spurdiga ette pääseda. Peltzeri aeg oli 2.33,2. 800 m naistele võitis olümpiavõitja Radke 2,29,2.

3000 m: 1. Boltze 9.00,8; 2. John 9.21,4; 3. sooml. Katz 9.28,2.

— Saksl. Engelhardt, A'dami mängude 800 m hõbemedali mees, on Berliini kehakasv. üli- kooli õpilane. Poksiharjutusel ülikoolis sai ta ootamatu knock-out löögi, mis tekitas raske pea vigastuse. Engelhardti elu ei ole väljaspool ohtu.

— Inglise—Saksa kergejõustiku maavõistlus peetakse 29. aug. 1929. a. Londonis.

— Kojac, Ameerika, on oma 50 y. seliliuju- mise maailmarekordi parandanud 29 sek.-lt 27,4 sek.-le.

— Hea treening. Tuntud tõsiasi on, et poks on kasulik ka kergejõustiklastele. Juba Jean Bouin, Prantsusmaa suurim ennesõjaaegne pika- maa jooksja, treeneris koos Georges Carpen- tier'ga. Praegu teeb hoolsat poksitreeningut Sera Martin, maailmarekordimees 800 m jooksus.

— Ing. Villy Böckl, Austria, kes olümpia- võitja ja maailmameister iluuisutuses, asub praegu New-Yorgis ja on seal hakanud profesio- naaliks. Ta treenerib Ameerika iluuisutajaid.

Talviseks hooajaks:

Suuski, kelke, liuraudu igal seltsil, **tõukekelke, jääpalli keppe ja palle,** ilusõidu, suusa ja hockey **saapaid, villas. sviitreid, müse, kindaid, Ping-pongi mängu ja**

kõiksugu sporditarbeid

soovijab mõõdukate hindadega

Kaubamaja «Sport»

Tallinn, Narva m. 19
Kõneir. 23-00

Margikorrajatele
(filatelistidele)

suur valik kõigi maade marke.
MÜÜK üksikul ja kogudes.

Suusahüpped Rakvere võistlustel. Vasakul Toivo Nykänen, paremal lipn. Kuvaja.

Soomlased Rakvere kohta.

Toome siin Soome suusameeste tähelepanekuid Rakvere võistluste kohta, milles märgitud meie suusaspordi ja suusatajate mitmed olulised puudused, mille kõrvaldamine edaspidise edu kiiremaks saavutamiseks tähtis.

Emil Koskinen, Soome kaitseliidu kehalise kasvatus inspektor: Osavõtt Rakvere võistlustest oli Soome suusameestele meeldiv. Võistluste korralduse kohta peaks märkima, et see ei olnud rahuldav. Näiteks lasti stardist korraga lahti paarsada võistlejat, mis meile oli ennenägematu. Suusateid oli ees ju ainult üks või paar ja nii tekkis stardist lahkumisel suur segadus ja rüselmine. Suusamaadel on üldiselt tarvitatud, et võistlejad lahkuvad stardist 10-sek. kuni 1-min. vahedega. Otstarbekohasuse enda pärast tuleb see tarvitusele võtta ka Eestis. Teine oluline puudus oli, et Rakvere murdmaa kujutas endast täielikku tasamaa suusatamist. Murdmaa nimetuse andmiseks oli võistlusmaastik liiga kerge. Neil väheselgi nõuetel murdmaa suusatamise kohta võis tähele panna, et suurel osal Eesti suusatajatest puudus mäesõidu oskus.

Väinö Väinänen, Soome parim suusamees Rakvere võistlustel, lausus järgmist: Soomlase silmanurgast vaadatuna oli esimene kõige märgatavam puudus, et võistlusmaastik oli tasane kui promenad. Kogu maailmas on suusaspord arenenud teises, nimelt murdmaa suunas. Mäesõidus juhtus viperus pea iga Eesti suusamehega. Märgata oli keha puisust ja kätetöö puudulikkust. Algnõue on, et mäesõidul (allatulekul) peab üks jalg ees olema tasakaalu kindlustamiseks. Tähele oli panna ka, et suuskade määrimine ei olnud hea ja sobiv. Edasi olid kepid liiga pikad. Murdmaal peavad kepid ulatuma mitte kõrgemale kaenlaalusest ja kepirihmad peavad olema laiemad. Ka olid jalasidemed halvad, mille tõttu ei olnud takistatud jala logise-

mine suusal. Eesti maastikule on kõige sobivam Siukola ja teisena Bergendahli side. Eesti suusatajatest tundus mulle meeldivamana Niilov, kes võitis kaitseliidu 25 kilomeetrit.

Toivo Nykänen, Soome tänavune kombineeritud suusatamise meister, kõneles suusahüpete kohta järgmist: Suusahüppajale on kõige sobivam 65—70 kg-line kehakaal. Edasi on talle tarvilikud tugevad jalad ja hea julgus. 80—90 kg-line mees on heaks suusahüppajaks juba liiga raske. Eesti esimeste suusahüppajate Lille, Harpe j. t. kohta võib öelda, et nad on hea materjal. Muidugi puudub neil oskus, kuid tahtmisega, mida nende juures võis märgata, on oskus saavutatav. Julgusest ei näinud neil puudu olevat. Rakvere hüppemäel tema praeguses olukorras ei ole võimalik saavutada tarvilikku kiirust, hoogu. Hoovõtmiseks on tarvilik mäe 10 m võrra pikendada. Tarvilik on ka hüppepaika tahapoole nihutada 3 m võrra. Nende paranduste järel oleks mägi juba korralikkudes oludes ja võiks teha 30 m pikkuseid hüppeid. Praeguse olukorra juures võib Rakvere mäelt teha normaalselt ainult 10—15 m hüppeid. Ma hüppasin Rakveres 30 m ümber, kuid seda kergetel murdmaa suuskadel ja keppidega hoogu andes. Rasketel mäehüppe erisuuskadel oleks toime võinud tulla ainult 15 m-liste hüpete sooritamisega. Hüpete harjutamise viisi kohta mainitagu, et harjutustel tuleb teha alul ainult väikseid hüppeid, millega saavutatakse hüppekindlus. Alles selle omamisel tehtagu suuremaid hüppeid.

Kõige parem on suusahüpete harjutamisega algust teha koolieas, s. o. 15—16-aastaselt, mil poisid on harilikult kõige julgemad. Suusahüppajatele on tarvilik ka murdmaasõit, mille tundmisel neil allatulekul hüppe sooritamisel on hõlpsam. Samuti on vastupidiselt murdmaa suusatajatel tarvilik harjutada väikseid hüppeid.

25 km tagajärjed.

3. lhk. järg.

võistlejate tasapinna juures haruldaselt hea, 1 t. 39 min. 52 sek. Seega parandas Veborn oma läinud aasta tagajärge enam kui 10 minuti võrra ja seda murdmaastikul. Õnnetusi juhtus mäest allatulekul enne finiši rohkelt. Pea viimane kui üks lendasid. Mõned väanasid jala, teised murdsid suusakepid. Mis aga hullem — üle 30 paari lõhuti suuski kogu võistlusmaa kohta! Vebornile järgnevad kaitsvaelased ja hiljem esimesed kaitseliitlased — Niilov, Th. Andresson (vana suusameister). 25 km suusatamise tehnilised tagajärjed kujunesid kaitsvaelale: eriklass 1. Veborn 1.39.52; 2. Mõttus 1.45.37; 3. Lest 1.45.34; 4. Tacchella 1.49.52; 5. Petrov 1.54.23; 6. Harpe 1.55.16; 7. Rammus 1.56.15; 8. Rehema 1.59.05; 9. Talpak 1.59.10; 10. Rossman 2.00.08.

A. klass: 1. Jõgi 1.57.44; 2. Ornok 2.03.30; 3. Iila 2.04.09; 4. Krusenthal 2.04.15; 5. Kiideman 2.05.17; 6. Parek 2.06.07.

B. klass: 1. Noorhani 2.01.49; 2. H. Andresson (Th. Andressoni vend) 2.06.05; 3. Raud-

son 2.07.07; 4. Ilmveier 2.08.14; 5. Rataspepp 2.10.10; 6. Sikka 2.13.03.

Kaitseliidus: 1. Niilov 1.48; 2. Andresson 1.50.18; 3. Proost 1.53.15; 4. Koovit 2.00.22; 5. F. Niilov 2.02.11; 6. Reijo 2.06.10; 7. Sander; 8. Teksal. Piirivalves: 1. Eiber 1.57.58; 2. Eksta 2.10.45; 3. Krossman 2.1.02. Politseile: 1. Teearu 2.14; 2. Laupman; 3. Luik — kõik Tallinna politsei spordiringist.

Heitlused olid läbi. Öhtul kogunes sportlaste ja kohtunikude pere ühes kutsutud külalistega Rahvamajas. Auhinnad jagas sõjamineister. Kell 9 öhtul oli ühine teelaud karnisoni söögisaalis naiskodukaitse korraldusel. Peale kehakinnitamist järgnes jalakeerutus kuni öösi te rongide minekuni, millel lahkus Rakverest üle 500-meheline sportlaspere.

— Soome jääpalli esivõistluste poolfinaalis mängisid KJF ja JFK suurejoonelises matšis viigi 3:3 ja Viiburis võitis sealne Sudet HJK 3:2.

— Rootsi prints Bertil on Stokholmis püstitanud uue Rootsi kooliderekordi 500 m kiiruisutamises ajaga 48,7. See on hea saavutus 16-aastase printsi kohta.

Rakvere talispordi näitus.

Enne suusavõistlusi reklaamiti Rakvere talispordi näitust. Näitus oli avatud Viru maavalituse saalis 16. ja 17. veebr. Näitus jättis mannetu mulje. Mis seal „näitusel“ siis näha võis? Tartu spordivabrik oli saanud mõned paarid suuski, üksikuid esemeid suusasidemetest. „Kodu Käsitöö“ Tallinnast oli esitatud näidetega suusarietusest. Üks suusameister Läänemaalt, kes demonstreeris suuskade valmistamist kodusel teel. Mõned diagrammid seintel, kuid needki olid mitmeti vale andmetel kokku seatud. See oli kõik „talispordinäituse“ esemeist, kui mahä arvata väljapandud auhindu. Igatahes jättis näitus palju soovida. Seda puudust võib seletada sellega, et pole kogemusi sel alal. Oli ju korraldatud näitus esimene sellesarnane. Peasüü näituse nigeluse pärast langeb aga neile, kes oleksid ometi võinud väga hästi tema heakskordaminekuks kaasa aidata. Viimasel silmapilgul selgus, et Tallinna suuremad spordiärid näitusel ei esine. See oli tunduv miinus.

Mis oli siis selle näituse korraldamise sihiiks? Selge, et rahvale taheti näidata kõike talispordi alalt. See näitus seda ei suutnud. Siin oleks pidanud kõigepealt kõik üksikud organisatsioonid kaasa aitama. Nüüd korraldas näitust ainult kaitsvägi ja kaitseliit. Teiselt poolt oleks ka kultuurkapitalivalitsus pidanud kuidagi mõjuma oma toetustega, et näitus näituseks oleks saanud. Kahjuks oli aga viimane kõige leigemini asjasse suhtunud.

Näitusel käis kahe päeva jooksul palju vaatajaid. Osteti isegi mõni paar suuski ja muid suusatarbeid. Enamikke huvitas aga kodune suusameister Treuberg Läänemaalt, kes demonstreeris näitusel suuskade valmistamist. Tema valmistatud suusad võistlevad täiesti vabriku tööga. Iga aasta valmistab ta oma kodunurgas mitukümmend paari suuski külanoortele. Suusategija on mitu aastat elanud Soomes ja seal nende valmistamist õppinud. Ka teadvat ta suuskade määrimise saladusi, kuid hoiab neid ainult endale.

Osvald Käpp,

olümpiavõitja vabamaadluses, sõitis koos jalgpallimehe A. Maasikaga Ameerikasse. Kutse said mõlemad Eesti-Ameerika jõustikuklubilt New-Yorgist. Osv. Käpp võtab Ameerikas vabamaadluse võistlustest osa ja õpetab Eesti klubi liikmetele maadlust. On võimalik, et O. Käpp jääb Ameerikasse kuni 1932. a., s. o. Los-Angelesi mängudeni.

Käpa ärasõiduga on tunduvalt nõrgenenud meie meeskond aprillis Dortmundis peetavatele euroopavõistlustele kreeka-rooma maadluses. Käpp oleks Dortmundi võistlustel olnud meie paremaid mehi ja loodetav võitja.

— New-Yorgi sisevõistlustel, kus Conger võitis Nurmi, oli 20.000 vaatajat. 50 y. jooksu võitis Percy Williams, Kanada. Kõrgust hüppas Saxton 193 ja Osborne 190.

— Paavo Nurmi võitis Filadelfias 3000 m jooksu ajaga 8.36,5. Teine oli Nurmi kaasmaalane Ove Andersen.

Jääväljade Nurmi.

Neljakordse maailmameistri võidukäigult.

Clas Thunberg on mees, kes ühes Oscar Mathiseniga võib poolitada maailma parima uisutaja nime. Kuna Thunbergi paremad päevad võivad seista veel ees, on tal tõenäoliselt schansse kujuneda kõigi aegade suurimaks kiirusuisutajaks. Vast viimases E. Spordilehe numbris oli meil juhus märkida, et Clas Thunberg võitis neljandat korda maailmameistri tiitli. Ei ole seepärast huvitusest lasta pilku libiseda üle Thunbergi senise elukäigu ja saavutuste rea.

1913. aasta märtsikuu 9. päeval algas Thunbergi uisutaja-karjäär osavõtuga HSK (Helsingfors Skridskoklub'i) omavahelistest noorte võistlustest. Ta võitis 500 m ajaga 50,4. 1500 meetril tuli ta teiseks Skutnabbi järel, kelle aeg oli 2.41,2.

Teine talv, 1914, tõi juba paremaid tagajärgi. Soome rootslaste esivõistlustel tunnustati ta meistriks. Ta selle aasta tagajärjed olid: 500 — 47,0; 1500 m — 2.36,6 ja 5000 m — 9.24,2.

1915. a. möödus Thunbergil veel suurema edu tähe all. Ta oli arenenud haruldaselt kiiresti tunnustatud uisutaja. Seltsi võistlustel, kuhu sel ajal olid koonduvad kõik Soome paremad uisutajad, rabas ta nii pealtvaatajaid kui ka kaasvõistlejaid võiduga 5000 meetril, kus ajaks märgiti 9.09,7. Ta oleks võitnud ka 500 m, kuid kukkus viimasel kurvel. Veidi hiljem Stokholmis peetud Soome-Rootsi vahelistel pokaalivõistlustel võitis Thunberg algajate klassis 500 ja 1500 m. Ilm oli aga sedavõrt halb, et ta ajad ei olnud paremad kui 52,0 ja 3.07. Samal aastal tuli Thunberg Soome esivõistlustel neljandaks. 500 m võitis ta seejuures 46,4 ja 1500 m oli tal kolmandana aeg 2.31,0.

Esimese Soome rekordi kallale asus Thunberg 1916. aastal. Soome esivõistlustel ennustati teda juba meistriks, kuid ületreeningu tõttu tuli ta kolmandaks.

Paar nädalat hiljem aga purustas ta 1500 m Soome rekordi ajaga 2.26,7. Peterburis samal talvel peetud võistlustel tuli ta neljandaks.

1917. a. lahkus Thunberg HSK'ist ja astus Spartasse. Sel ajal valitses Soome talispordis suur tüli. Tegutses kaks liitu, kes ei käinud üksteisega läbi. Kumbki korraldas ka omaette meistrivõistlusi. Tülitsejad olid SVUL (Soome võimlemise ja spordiliit) ja Luistinliitto (Uisuliit). Thunberg võistles SVUL'i all. Kukkumise tagajärjel harjutustel sõitis ta aga võrdlemisi nõrki aegu. See ei takistanud teda aga tulemast SVUL'i meistriks, mille juures ta parim saavutus oli 1500 m 2.27,8.

Kodusõja aastal korraldas ka kumbki liit oma esivõistluse, kuid neist mõlemast võtsid ka vastaspoole mehed osa. Thunberg tuli mõlemal võistlusel meistriks. On võimalik, et talv oleks kujunenud T-le esimeseks suur-hooajaks, kuid sellest tõmbasid kodumaa poliitilised olud kriipsu läbi.

1919. aasta möödus Thunbergil õige kehvalt. Märkimisväärseid tagajärgi ei olnud pea sugugi.

1920. aastal võitis Thunberg esimese tõelise Soome esivõistluse. Tal puudus vähe tõusmisest ka Põhjamaade meistriks,

milline tiitel läks mõnepunktilise ülekaaluga rootslasele Blomgrenile.

1921. a. Põhjamaade esivõistlusel oli Thunbergil jällegi halb õnn; ta kukkus 500 meetril. Tiitel tuli soomlasele Tuomaisele. Põhjamaade esivõistlustelt, mis peeti Stokholmis, sõitis ta Norra. Seal saavutas ta Frogneri staadionil juba rea hiilgasaavutusi. Ta ajad olid 44,6 — 2.23,2 — 8.44,3 — 18.15,0. Thunberg uisutas veel 1000 m 1.31,6, mis 0,2 sek. alla Mathiseni maailmarekordi, kuid teadmata põhjusel ei kinnitatud seda tagajärge rekordiks.

Kuigi Thunberg seisis juba mõnda aega parimate uisutajate nimestikus, omandab ta rahvusvahelise kuulsuse vast 1922. a. talvel. Helsingis peeti Euroopa esivõistlusi. Thunberg võitis seal kolm distantsti, lüües ka Ole Olseni, keda peeti momendil maailma parimaks lühikestel maadel. Maailma esivõistlused peeti Kristiaanias. Thunberg ületas kõik oma senised ajad tagajärgedega 44,1 — 2.22,8 — 8.41,8 — 18.10,2, kuid jäi üldkokkuvõttes ikkagi kolmandaks.

Koju tagasi tulles püstitas ta Soome rekordid 500 ja 1500 meetril aegadega 44,9 ja 1.35,3.

Oma uisutamise 10-aastast tegevust märkis Thunberg väljapaistvalt — ta tuli 1923. a. esmakordselt maailmameistriks. Hamaris peetud Euroopa esivõistlustel tuli ta Strömi järel teiseks, kuid Stokholmi maailmaesivõistlustel lipsas Thunberg sellest mööda. Võistlus oli äärmiselt raske. Strömi kõrval pakkus väga tugevat konkurentsi ka venelane Melnikov. Thunbergi parim tagajärg võistlustel oli 1500 m 2.20,7, mida ei ole näidanud ükski peale Mathiseni.

1924. a. sõitis Thunberg esimesele taliolümpiaadile Schamoniisse. Alpi õhk mõjus mehe peale esmalt nii peletavalt ja masendavalt, et ta tahtis pöörduda juba koju tagasi. 4—5-päevalise harjutuse järele tuli aga pööre ja Thunberg jooksis Davosis juba 500 m oma rekordi 43,8. Olümpiaadil enesel ebaõnnestus Thunbergil 500 m, tulles kolmandaks, kuid 1500 ja 5000 meetril tõi ta kuldmedalid aegadega 2.20,8 ja 8.39,0. Eriti suur üllatus oli viimane aeg, kuna pikemad maad olid seni olnud T. nõrkuseks. Nüüd oli ta aga isegi 7 sek. oma kaasvõistlejatest ees. Saavutuse kannab T. ise Nurmi arvele, kelle meetodi järele ta harjutanud enesele vastu pidavust. Soome tagasi tulles võeti Thunberg suurte juubeldusetega vastu, kuid ta rõõm ei kestnud kaua; Helsingis peetud maailmaesivõistlustel sai ta Larsenilt lüüa.

Teist korda tuli Thunberg maailmameistriks 1925. aastal. Ta võitis Oslos kolm lühemat maad ja jäi teiseks 10.000 meetril. Samal aastal parandas ta oma 1000 m Soome rekordi 1.33,6 peale.

Nurmi loorberid Ameerikas ei annud rahu ka uisumeistrile ja 1926. a. matkas ta üle suure lombi. Sealsetel sisevõistlustel kitsate teedega ja väiksete ringidega, kus pealegi kõik mehed stardivad korruga, ei löönud ta aga oodatud määralt läbi. Vast lahendamisel välisvõistlustel võitis ta kõiki ameeriklasi. Enne tagasiõitu läks tal siiski korda ka sisevõistlustel võita Ameerika parimat — Jewtraw't.

1927. a. läks Thunbergil keskpäraselt. Evensen võitis teda Euroopa kui ka maailmaesivõistlustel. Ainult oma spetsiaal-distantstil — 1500 m — oli ta võimatu.

1928. a. oli Thunbergil kõigest elukam. Ta rändas kaks kuud mööda Euroopat ringi, kaotamata kordagi. Ta tuli Soome meistriks, Euroopa meistriks, maailmameistriks ja kahekordseks olümpiavõitjaks. Iga laupäev ja pühapäev oli ta tules, kuid ei leidnud ühtegi meest, kes oleks olnud tema vääriline, kuigi kõik katsusid oma õnne ta vastu.

Tänavu sai Thunberg Davosis Euroopa esivõistlustel Ballangrudilt lüüa, kuid valusa revanschi andis Thunberg sellele maailmaesivõistlustel Oslos. Thunberg on oma võitude seeria, harjutamise innu kui ka lakkamatu võidatahtega teeninud nime-tuse „Jääväljade Nurmi“.

Valge roosi rüütli Thunberg üritab uusi maailmarekorde.

Clas Thunbergile, neljakordsele olümpiavõitjale ja maailmameistrile, kahekordsele euroopa-meistrile ja viiekordsele soomemeistrile, annetati ta saabumisel Oslo võistlustelt Helsingi Valge roosi 1. järgu rüütlimärk. Varemalt on selle märgi saanud ainult kaks sportlast Soomes: Hannes Kolehmainen ja Paavo Nurmi. 2. järgu märgid on saanud Paavo Yrjölä ja Ville Ritola.

Oma kavatsuste kohta avaldas Thunberg, et ta tänavu võtab osa veel Soome-Norra kiirusuisutuse maavõistlusest Helsingis ja sõidab hiljem Norrasse, kus Hamaris tahab püstitada uue 1000 m maailmarekordi. Tuleval aastal sõidab Thunberg uuesti Schweitsi ja tahab seal uisutada 500 m 42 sek., 1000 m 1.28 ja 1500 m 2.16,5. Rahu ei saavat ta enne 1500 m maailmarekordi loomist.

Rahvusvah. kiirusuisutuse võistlustel Stokholmis

olid tagajärjed: 500 m: 1. Larsen, Norra, 45,4; 2. Staksrud, Norra, 45,5; 3. Andersen, Norra, 45,8; 4. Nilsson, Rootsi, 46,3; 5. Almer, Rootsi, 46,6. Sooml. Eerola oli üheksas ajaga 48,0.

1500 m: 1. Staksrud 2.26,8; 2. Larsen 2.28,4; 3. Andersen 2.29,7; 4. Andersson, Rootsi, ja Carlsen, Norra, 2.30,4. Eerola oli kuues ajaga 2.33,5. — 5000 m: 1. Staksrud 8.56,5; 2. Larsen 8.59,5; 3. Andersson 8.59,8; 4. Carlsen 9.04. Eerola seitsmes 9.15. — 10.000 m: 1. Carlsen 18.20,8; 2. Andersson, Rootsi, 18.20,9; 3. Staksrud 18.22,1; 4. Larsen 18.26,9. Eerola oli seitsmes 19.15,1.

Lõputagajärjed: 1. Staksrud 203,20; 2. Larsen 204,13; 3. Andersson 206,96; 4. Andersen 207,28; 5. Carlsen 207,48; 6. Eerola 212,43.

Läbi kiirusuisutuse esivõistlused

peeti 16. ja 17. veebr. Riias. Kindlal viisil võitis meistritiitli uuesti kapt. A. R u m b a, ASK. See uisumees on oma võistlejatest tubli tüki ees ka vormist väljasolekul. 500 m võitis Rumba 49,2; 2. Savitsch, Mars, 52,0; 3. Bertulson, LSB, 52,7; 4. Lukstin, ASK, 52,9. — 5000 m: 1. Rumba 9.48,2; 2. Lukstin 9.49,2; 3. Cimmermann 9.56,8; 4. Bertulson 10.18,6. Esimese päeva võistluste järel oli paremuse järjekord Rumba, Lukstin, Cimmermann. See ei muutunud ka teisel päeval.

1500 m: 1. Rumba 2.40,5; 2. Lukstin 2.44,1; 3. Cimmermann 2.45,4. — 10.000 m: 1. Lukstin 19.49,6; 2. Rumba 19.52,2; 3. Cimmermann 20.11. Lõputagajärjed: 1. Rumba 221,13 p.; 2. Lukstin 226 p.; 3. Cimmermann 239,36 p.

— Kiirusuisutuse võistlustel Prahast olid paremad tagajärjed: 500 m. Mjelde, Norra, 48,2; 1500 m Mjelde 2.41,5; 5000 m Rott, Tschehhoslov., 11.02.

— Kiirusuisutuse võistlustel Budapestis olid paremad tagajärjed: 500 m Kemmerling 48,2; 1500 m Erdelyi 2.49,6; 5000 m Erdelyi 9.34,6.

— Lloyd Hahn farmeriks. Ameerika parim keskmaa jooksja Lloyd Hahn on otsustanud sportimisest loobuda. Ta on praegu 26-aastane ja ta parem aeg 800 m kohta on läinud aastane 1.51,4, mis Sera Martini saavutusest on maailmarekord. Spordist loobumise põhjuseks Hahnile on asjaolu, et ta tunneb end oma kulminatsioonipunkti mööda olevat, Hahn hakkab nüüd pidama farmi, mida ta päris oma isalt.

„Piruetide hädaoht“. Mis juhtub, kui hakata Sonja Heniet joonistama.

Ummikust välja.

Uus jalgpalli kabinett.

Pühapäeval pidas oma aastakoosoleku jalgpalliliidu asemikudekogu. See „palliparlament“ on olnud meil aastast-aastasse ikka õige tormiline. Väikeste asjade ümber on seal tehtud tihti palju kära, kuna suuremad on enamalt jaolt läbi lastud vähematki lausumata. Asemikudekogu meil harilikult ei anna mingit kindlat tegevussuunda, ta „olulisem“ osa keerleb ainult valimiste ümber. „Võimu juure“ pääsemisel aetakse õhkkond üleliia kuumaks, mis on asjalikule tööle halvava mõjuga. Valitud juhatus oma juhusliku koosseisuga ajab siis aasta otsa päevaküsimusi kuidagi läbi ja tunneb järgmise asemikudekogu eel kindlasti, et ta päevad on tagasipöörmatult möödas. Tulevad uued mehed ja asi läheb edasi endiselt.

Jalgpalliliidul on olnud kaheksa aasta kes-tes palju juhatusi ja veel enam juhtijaid. See on suuremaid põhjusi, mille tõttu Eesti jalgpallispord praegu on raskes ummikus. Halvenenud ei ole üksi Eesti jalgpalli rahvusvaheline positsioon, vaid ka Eesti jalgpalli üldliikumine. Ja see viimane on iseäranis valusalt tundaandev. Tubli hoog jalgpallis, mis meil mõne aasta eest oli, on nüüd vaibumisel (kui mitte vaibunud) ja rahvusvaheliselt oleme jäänud väikese käputäie mängijate juure.

Praeguse jalgpalli olukorra puuduste juures on varemalt peatatud üksikasjalisemalt ja näidatud ka abinõusid, kuidas asuda liikumise uuele elustamisele. Üldliikumises tarvitame hädasti uusi noori mängijaid ja meeskondi ning rahvusvaheliselt enam hoolt, et Läti möödarühkimist mitte ainult vaatlema jääda.

Säärasele kriitilisele olukorrale vaatamata oli viimane asemikudekogu koosolek harukordselt rahuline. Juhatus, kelle ametiaeg täis sai, teatas oma tegevuse aruandes, et asjad läinud üldiselt hästi ja olukord peaaegu hiilgav. Lähemat tutvumist olukorraga ette ei võetud.

Ei saa öelda, et olukorra tumedust ei tun- taks, kuid sellele ei tahetud pöörduda küllalt avalikku tähelepanu. Asemikudekogu viimase koosoleku rahu suuremaks põhjuseks oli, et üle mõne aja seltsid olid omavahel jõudnud kokkuleppele ja selle tõttu oleks olukorra lähem valgustamine võinud tunduda vast mingi sihiliku kal- lalitungina mõne kokkuleppinud poole vastu. Kindel on, et otsekohest süüdlast tekkinud olu- korrale ei ole, kuna meie jalgpallijuhtide hulk on sedavõrt kirju, et seal ühte raske eraldada teisest.

Rõõmustav on, et olukorrast sisemiselt siiski on saadud aru. sest seda ilmutab ülalnimeta- tud leplikkus. Kokkulepe oli täielik, kui vast kunagi varemalt. Nii kuulub jalgpalli uude kabinetti esindajaid kõigest kolmest suurseltsist ja väikeseltsidest. Seda esindajate arvu ja nime- de poolt varemalt tehtud kokkuleppele täiesti vastaval määral.

Seega on meil lõppeks hädaohust arusaami- sel jõutud leplikkusele ja moodustatud juhatus, kelle taga on kõik seltsid „seinast seinä“. Uus kabinett on meil nüüd valmis, kuid raskem seisab veel ees: see on olukorra parandamine. Meil on varemaltki olnud alul hoogsaid juhatusi, kel- le töö aga hooaja kestes on pudenenud ikka enam ja enam laiali väikeste asjade ümber ja olukord

on jäänud aasta lõpuks üldiselt ikka parandama- ta. Ei taha olla skeptiline ja seepärast on usku- da, et uus juhatus võtab asja energilisemalt ja hooaja lõpul võib märkida olukorra tervenemist.

Noorte mängijate ja meeskondade juuretu- leku kohta on tähtis reservmeeskondade uus sis- seseadmine, mille otsustas nüüdne asemikude- kogu. See paneb suuremad seltsid jälle tööle noorte mängijate soetamiseks ja jätab ka liidu juhatusel küllalt tööd liikumise elustamise üldi- sel juhtimisel. Rahvusvahelise positsiooni kind- lustamiseks jäid juhatusel vabad käed ja tuleb oodata, mida juhatus sel alal ette võtab.

Soov on, et meie jalgpallispord oleks praegu pöördepunktil, kus tagasimineku peatub ja edu algab.

Toomas Kivi.

SPORDIÄRI RESEV-RESEL

TALLINN, TOOMPUIES- TEE 19, TELEF. 20-19.

SOOVITAB

OMA VALMISTATUD SPORDI- JA VÕIMLEMISE ABINÕUSID

— Jalgpalliliidu uue juhatusse koosseis on: A. Mänd (TJK), E. Reisberg (Sport), H. Vis- man (Kalev), E. Kimberg (Kalev), N. Tschu- tschelov (Vitjas), A. Palm (Floora), R. Floor (Edu), Neist on Mänd, Palm, Floor ja Tschu- tschelov endise juhatusse koosseisust. Revisjoni komisjoni valiti: E. Pärn (Meteor), H. Ruto- põld (Sport), R. Anier (Merkuur). Asemikku- deks kesklitu: A. Silber (TJK), A. Miller (Si- rius), R. Tõhver (Kalev), O. Mullas (Edu), A. Mändvere (Tartu JK).

— Liiduklassis 6 meeskonda. Jalgpalliliidu asemikudekogu määras liiduklassi 6 järgmist meeskonda: TJK, Sport, Kalev, Merkuur, Või- leja Tallinnast ja Tartu JK. Nim meeskonnad mängivad esivõistlustel punktisüsteemis. A klas- si määrati: Pärnu Tervis, Narva Võitleja ja Türi SR.

— „Pihlaka meeskonna“ võistlusreis Rootsi. Viini Austria, kelle meeskonnas A. Pihlak kaasa mängib, võtab juunikuul ette kahenädalise võistlusreisi Rootsi. Austria mängib Malmö, Landskronas, Hälsingborgis, Kalmaris ja Karls- kronas.

— A. C. Spartal, Praha, on 1475 liiget. Sis- setulekuid jalgpallivõistlustest oli 2.115.563 tšehhi krooni, väljaminekuid jalgpalli alal 2.009.954 krooni. Üks tšehhi kroon on 11 eesti senti.

— Esimesed maailmameistrivõistlused jalgpallis peetakse 1930. a. Neid soovivad oma korraldusse Hollandi, Itaalia, Ungari ja Rootsi. FJFA kavatses aga maailmameistrivõistluste korraldamise anda Saksale.

— Belgia jalgpallimeeskond võitis Brüsselis Hollandi 4:1 (1:0).

Rootsi jalgpalli olukorrast.

Miks Rootsi Amsterdamist puudus. — 55.000 krooni ülejääki. — Rootsi soovib oma korraldusse maailmameistrivõistlusi.

Rootsi jalgpalliliidu täiskogu koosolekul avaldati asemikudekogu aastakoosoleku tarvis järgmine ametlik teade Rootsi jalgpallimeeskonna puudumise kohta A'dami mängudel: Rootsi jalgpalliliidu asemikudekogu otsustas A'dami mängudest osa võtta tingimusel, kui Rootsi olümpia- komitee annab selleks jalgpalliliidu käsutusse 30.000 krooni. Vast teistkordsel järelepärimisel teatas olümpiakom., et annab jalgpalli tarvis mit- te enam kui 9000 kr. Selle tõttu otsustas jalgpalliliit osavõtust loobuda. 1928. a. märtsil sai jalgpalliliit teada, et komiteele on eraasutuste poolt jalgpallimeeste osavõtu võimaldamise tar- vis antud 7500 krooni. Edasi tekkis ajakirjandu- ses elav sõda, mis oli sihitud Rootsi jalgpalli- meeskonna osavõtu heaks olümpiamängudest. Liidu juhatus täiskogu otsustas siis 13 häälega 3 hääle vastu mängudest mitte osa võtta.

1928. a. ülejääki sissetulekutest on Rootsi jalgpalliliidul 55.000 krooni. Sissetuleku peaalli- kateks liidule on maa- ja esivõistlused.

Rootsi tahab igal juhul osa võtta 1930. a. maailmameistrivõistlustest. Seda ka siis, kui võistluste korraldamist ei anta Rootstile. Loode- takse siiski, et esimeste maailmameistrivõist- luste korraldamine antakse Rootstile, kuna Root- sil on suur poolehoid rahvusvahelises jalgpalli- liidus.

Läinud aastal tehti Rootsis avalikuks mitmed amatöörmääruste rikkumised. Rootsi liit karistab sääraseid määruste rikkumisi valjult. Süüdlasteks selles tuleb pidada ka seltside juhatusi. Amatöör- määrusi rikutakse ka teistel spordialadel, kuid nende liidud ei taha asjaolusid tähele panna.

Schveitsi katastroof.

Schveits, kes 1924. a. mängudel Pariisis osu- tus parimaks Euroopa jalgpalli meeskonnaks, läheb oma võimetelt järjest allapoole. Viimase maavõistluse Saksaga Mannheimis kaotas Schveits 7:1! Schveitslaste mäng oli väga kah- vatu, sakslaste oma seevastu suurejooneline, Saks- lastest võit, ka 7:1 määral, oli kõigilt teenitud. Saks- lastest löid väraväid vs. Frank (Spvgg. Fürth) 4, ps. Sobeck (Hertha Berliin) 2 ja ff. Pöttin- ger (Bayern München) 1. Poolaja seis oli 3:0. Seisu 6:0 järele saavutasid schveitslased oma au- vära. Saks meeskond koosnes enamuses Löu- na-Saksa mängijatest. Vahekohtunikuks oli L. Andersen, Taani. Pealtvaatajaid 35.000.

Sakslased kirjutavad, et nende meeskonna vorm on praegu säärane, mis lubab edukalt võis- telda ka maailma kõige parematega.

— Taani võitis Oslos poksi maavõistlusel Norra 5:3. Raskekaalus löi taamlane Michaelsen hea norralase Nielsen 2. roundil k. o.

Itaall. Bonaglia võitis Milanos 15-roundili- ses matschis punktidega belglase Etienne'i ja tuli uueks euroopameistriks poksi poolraskekaal- us. Senine meister oli saksl. Schmeling, kes oma ameerikasõidu eel jättis meistritiitli vakantseks. Varemalt oli Schmeling löönud Bonaglia 1. roun- dil k. o.

— Tall. NMKÜ käsipallimehed tegid kü- laskäigu Riiga, kus võitsid JKS-i (sealse NMKÜ) meeskonna võrkpallis 12:6, 12:8 ja korvpallis 39:25. Kolmanda võistluse — korvpallis LSB vastu — kaotas NMKÜ 23:46.

Haiti neeger Cator Prantsuse scharshis.

Kaugushüppaja tehnika.

Kirjutanud **Sylvio Cator**, maailmameister kaugushüppes, Port au Prince (Haiti).

Edu saavutamiseks spordis peab eelkõige töötama oma keha arendamiseks. Kehakultuur, kerge võimlemine ja harjutuste mitmekesistamine on peaasi. Suurema harjutamisega peab kehale andma võime paremate tagajärgede saavutamiseks. Sportimise alustamisel oli mul peasiht oma tervise parandamine. Teadsin, et ainult treeningu kaudu võib saavutada tugeva keha. Olen praegu spordiga sedavõrt harjunud, et ta järele tunnen puudust, kui studiumi või mõne muu põhjuse tõttu korra 14 päeva sportimisest pean eemal olema.

Sporti tuleb teha spordi enda pärast. Sportimine annab harrastajale ka tugeva ja võimsa tahtejõu. Tahetakse aga spordis tagajärgi saavutada, siis peab spordile andma ka teatavaid kontsessioone: ei tohi suitsetada, juua ja peab tervisliku eluviisi eest hoolitsema.

Minu vaate järel on sport teaduse kõrval väljapaistev abinõu väikestele riikidele, et end maailmas tuttavaks teha. Sport on seega täiesti kaalukas tegur oma kodumaa heaks propaganda tegemisel.

Alul harrastasin ma jalgpalli, kuna see on saanud, samuti kui mujalgi, rahvusspordiks ka Haitis, kus iga noor poiss lööb palli. Siis läksin üle kergejõustikule ja peatselt pöördi meie väikeses ringis tähelepanu minu saavutustele kõrgushüppes, kaugushüppes, 100 m jooksus ja tõkkehjooksus.

Treenerin iga päev ja seda mitte palju, vaid ainult lihaste liikuvuse alalhoidmiseks. Jooksen treeningul ka 1000—1500 m, et vastupidavust saavutada.

Kolm korda nädalas treenerin ma oma eriala — kaugushüppet. Teen rea lühikesi sprinte, mille juures alati märgin paiga, millele täiel jooksul üks mu jalg peab sattuma. Jooksu ajal sünnib siis automaatselt, et jalg satub sinna, kust hüpe tuleb teha. Harjutuse eesmärk on selge: peab harjutama oma hoovõtmise jooksu sääraselt jaotama, et ärahüppe jalg satub täpselt ärahüppe paigale nii, et jooksu hoog selle juures mingil viisil ei kahaneks.

Lõppeks leiab igaüks oma hoovõtmise jooksu täpse määra. Minu hoovõtmise jooks mõõtab täpselt 36,40 meetriga, mille juures ma olen tähelepanu pööranud tempole, kiirusele ja ärahüppele. Kõigi lihaste täiel pinevusel ärahüppet tehes peab keha üles viima, et 4 m kaugusel ärahüppe kohast olla ligikaudu 1,60 m kõrgusel. Seal edasi peavad puusad ja jalgade käärihüppes lennu jätkamist edasi toetama. Keha tuleb siis pikaldaselt püsti ajada ja ettepoole heita, millega maandumisel tasakaal viiakse ettepoole ja hüppe tagajärg ei kaota tagasikukkumise tõttu.

Kaugushüpe nõuab selle harrastajatelt palju ja mitmekesiseid pingutusi naeruväärselt väikse ajaruumi sees. Kaugushüppaja peab ühe mo-

Kõndimine on sport, millel Euroopas ja kogu maailmas rohkelt harrastajaid. Eestis on sportlik kõndimine vähe arenenud. Meie naabritest peetakse Lätis küll iga-aasta kõndimise võistlusi, kuid kodumaa kohta ei ole märkida olnud sääraseid võistlusi. Siiski on meelde tuletada, et ligi kümmeaastat tagasi meil korraldati võrdlemisi tihti kõndimise võistlusi ja Eestil on sel alal koguni üks olümpia atleet. Nimelt võitis 1920. a. Antwerpeni olümpiamängude kõndimise võistlustest osa. E. Hermann, meie tolaeagne kõnimeister.

Kõndimisel ei ole tähtsust mitte ükski puhtspordina, vaid väga palju ka motsioonina, mida tarvis vast igal inimesel.

Toome allpool kirjutise kõndimise kohta Joh. Linderilt, Schweitsi meistrit, kes kestvuskõndijana suuri tagajärgi saavutanud.

Mitte iga sportlik tegevus ei tarvita säärasel määral jõudu, vastupidavust ja võimist kui „sportlik kõndimine“.

„Atleetlikul“ kõndimisel peab alati üks jalakand maad puudutama, kuni tagumise jala varbad veel on maapinnal. Mõlemad jalad peavad olema põlvest sirged, pea püsti, rind ees ja küünarnukkidest täisnurkselt hoitud käed liiguvad ette ja taha. Säärane kõndimise viis on väga pingutav ja teda tarvitatakse ainult lühematel maadel.

Hea kõndija ei tarvita 10 km katmiseks palju üle 50 minuti, vahest koguni veel vähem. 25 km katmiseks tarvitab spetsialist ca. 2.15 ja 50 km kohta 4.40, milliseid aegu hinnatakse täiesti esimese klassi resultaatidena. Spõrtlased, kes 50 km kõnnivad alla 5 tundi, on üldsuse kohta haruldased.

100 km kohta ei ulatu tunni kiirus üle 9 km, väga haruldaselt on see 9½—10 km. Vägevalt tõusevad pingutused 200—500 km kõndimisel. 8,5 km tunni kiirus kestvuskõndimisel on juba

enorm, kuna selle juures ei lähe tarvis üksi kõndimisvõimet, vaid ka määratul hulgal energiat ja raudne süda.

Noorte kõndijatele sobivad enam lühikesed maad. Harva saavutab mõni noor edu suurte distantsidel. Mis eluviisisse puutub, siis ei pea 100 ja enam kilomeetri võistluskõndija olema taimetoitlane, nagu seda varemalt aegadel paljud olid. Näiteks olgu toodud, et varem aegsed kestvuskõndimised taimetoitlastest võistlejate poolt saavutuste mõttes on tunduvalt nõrgemad viimase aja hiiglkõndimistest. Muidugi on otstarbekohane toitmine kaera, kaunvilja, munade ja sinna juure väikesel määral ka head liha, igal juhul hädatarvilik. Mina ise tarvitan iga päev veel juustu. Kestvuskõndimisel võib võistleja väga harva tarvitada täiesti kõvavormilist toitu. Kõike peab tarvitama poolja täisvedelalt, ja võimalikult soojana. Uutest toitlusviisidest kestvuskõndimisel tarvitan meeldi keedetud või keetumat piima, mis segatud ovomaltiniga, siis mõne toore muna ja võimalikult viinamarju ja persikuid.

Viimastel aastatel on kõndimine võistlustena iseäranis levinud Itaalias. Populaarne on kõndimine alati olnud Inglismaal. Prantsusmaa on praegu kõndimisest väga vaimustunud. Prantsusmaa suurem kõndimise võistlus on Pariis-Strassburg (504 km), mida peetakse igal aastal.

Kestvuskõndimise võistlused on hea propaganda kõndimisele üldse. Võistlused täidavad huviga kõik elanikkude kihid. Mäletan veel elavalt 1927. aastat Prantsusmaal. Ühes Prantsuse lehes teatati siis, et elanikud Pariis-Strassburgi kõndimise võistluse ajal elamute ukсед ja aknad lahti jätsid ja maantee-kangelastele järele ruttasid, et neid imetleda ja tervitada. Seda elanikkude entusiasmi kasutasid aga vargad, kes tegid paremat äri. Suurtes linnades võistlustel pühitseti võistlejate läbimarssimisel täielikke triumfe.

Tartu kiri.

Gripp, gripp, gripp... Kus sa eales liigid, igalpool möllab see kole taud. Aastakümneid on mööda sellest, kui möllasid meie maal rasked tõved, nagu koolera, katk, mustad rõuged jne. Ning selletõttu tundub otse õndsust, kui näed enese kõrval mehi järjest rivist välja langevat. Ehkki ta ei tapa ikkagi on kole.

Sensatsiooniks kehvade võistluste seeria seas kujunes käsipalli linnavõistlus Tallinna-Tartu keskkoolid. Möllav gripitaud ning Tallinna NMKÜ võistlusreis nõrgestasid Tallinna koosseisu märksa, mille tagajärjel võrkpallis järgmises koosseisus väljale tuldi: Tamm-Mägi, Simptmann-Timtsenko ja Künnapuu-Lindpere. Tartlaste ridadest puudus Jürgens, kelle asetas Keres, nii et koosseis osutus järgmiseks: Erikson - Ants-Pehap, Jakobson - Laur, Pehap ja Keres.

Platsiga harjumatud tallinlasi võidetakse esimesel geimil 15:3, kusjuures erilisel hülgas Erikson. Teine geim oli kaunis erilisel just Tallinna hää tagamängu poolest, kuna surumised ebaõnnestusid peamiselt kehvade tõstete tõttu, kuid võidavad siiski liig apaatseid tartlasti 15:13. Kolmas geim on jälle tartlaste 15:8. Üldiselt võib Tallinna plussina mainida rohkete võitlusvaimu, kuna Tartus üksikute hiilgavate surumiste kõrval puudus „peaga“ mäng, mille tõttu Keresi surumised suuremalt osalt oma poole tagasi paremriti. Rohkem teadlikku mängu. Parimaks osutus Jakobson - Pehapi paar oma küpse tehnikuga.

Korvpalli koosseisud: Tallinn: Künnapuu - Simptmann - Timtsenko, Lindpere - Riives. Tartu: Jakobson - Erikson - Keres, Mikson - Mällo. Poolajaks on Tallinna edu 16:12. Teisel poolajal on hea koostöö tagajärjeks, kusjuures paremaks meheks Künnapuu, Tallinna võit 31:25. Tartlaste nõrgemaks punktiks oli kehva offensiiv-mäng 5 mehe kaitses vastu. Jakobson suutis ainult üksiklähimurretega, ja Mällo üksikute kaugevisketega mängu tasakaalus hoida. Kehva tööd ja halba võitlushinge esitas Erikson.

mendi kestes mõtlema hoovõtmisele, kiirusele, ärahüppele, puusatõõle, käärihüppetusele ja keha püstiajamisele.

Ma pean ilmtingimatult tarvilikuks, et kaugushüppaja treeningu ajal peab hoiduma kõigest, mis ta tagajärjekusele võib kahjulikult mõjuda. Ta peab ka korrapäraselt ja küllaldaselt magama, et kehale anda nõuetavat rahu.

Tublisti on konkurentsi ja harjutuste puudusel langenud viimasel kuul Tartu korvpall.

NMKÜ-poksiklubi on viimasel ajal õige intensiivselt teotseenud. Liikmeskond koosneb peaaegu kõikjalikult kergekaalulisematest koolipoistest, neil mõnel aga juba kaunis küps tehnika ning puuduvad võistlustelt peamiselt koolijuhataste keelud tõttu. Huvitavaks eksperimendiks töötab kavatsus mõnes Tartu keskkoolis poksiringi muretse-da. Sellega oleks selle spordiala levitamisele uus lehekülg pööratud. Ei ole ju poks harjutuste näol mingi teise tapmise abinõu, vaid just mitmekülgne keha ja ergukava arendamine.

Ülemaailmsel NMKÜ keskkomiteel on kavatsusel pidada järgmisi NMKÜ-de mängu aastal 1930, seekord Amsterdamis olümpiastaadionil. Ka Eesti NMKÜ-d kavatsesid neist osa võtta, peamiselt meeskondade saatmisega võrkpallis ja kergejõustikus. Esialselt on eelarves 10—15 mehe saatmine.

Lootusi võiduks oleks peamiselt võrkpallis ning ka kergejõustikus on võimalik kohti saavutada, nagu eelmistel mängudel Kopenhaagenis, kus Eesti mäletavasti Rootsi ja Taani järele kolmandaks tuli.

Sõidurahade saamiseks korraldatakse märtsi alul, nii Tallinnas kui ka Tartus, pidusid.

Jot Kilogramm.

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02

TALIHO OAJAKS

kõige täielikum ladu kodu- ja välismaa sporditarbeid — suuski, liuraudu, kelke, sviit-reid ja muud.

Parimad ping-pongi seaded, võimlemise ja raskejõustiku abinõud.

KODU- JA VÄLISMAA SPORDIKIRJANDUS.

— Argentiina meeskond Barracas võitis Itaalias võistluse F. C. Torino vastu hiilgava mänguga 2:0. Teisel matschil Torinos Juventuse meeskonna vastu jätsid Buenos Airesi pallimehed väsinud mulje ja kaotasid 1:4.